

**MOKESTINIŲ GINČŲ KOMISIJA
PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS**

**SPRENDIMAS
DĖL R.N. SKUNDO**

2025 m. liepos d. Nr. S-2025/ (7-2025/36)
Vilnius

Mokestinių ginčų komisija prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės (toliau – Komisija), susidedanti iš Komijos pirmininkės Vilmos Vildžiūnaitės, narių Gvidos Ivanauskienės, Kristinos Jakštienės, Raimondos Juodkaitės, Jurgitos Narkevičiūtės (pranešėja), išnagrinėjo R.N. (toliau – Pareiškėjas) 2025-02-18 skundą dėl Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (toliau – Inspekcija) 2025-01-29 sprendimo dėl patikrinimo akto tvirtinimo Nr. (21.222Mr) FR0682-20 (toliau – 2025-01-29 sprendimas, skundžiamas sprendimas) dalies. Pareiškėjas R.N. ir Inspekcijos atstovas I.J. 2025-03-18 dalyvavo Komisijos posėdyje nuotoliniu būdu. Skundo nagrinėjimo atnaujinimas buvo sprendžiamas 2025-07-03 rašytinio proceso tvarka, ginčo šalys į posėdį nebuvo kviečiamos.

Komisija n u s t a t ė:

Pareiškėjas pateikė 2025-02-18 skundą Komisijai dėl Inspekcijos 2025-01-29 sprendimo, kuriuo buvo patvirtintas 2024-11-27 patikrinimo aktas Nr. (21.222 Mr) FR0680-343 ir mokesčių mokėtojui nurodyta į valstybės biudžetą sumokėti 24 687,06 Eur gyventojų pajamų mokestį (toliau – GPM), 320,03 Eur privalomojo sveikatos draudimo įmokas (toliau – PSD įmoka), apskaičiuotus 21 343,10 Eur GPM delspinigius bei skirtas minimalias mokesčių baudas – 2 469 Eur GPM baudą bei 32 Eur PSD įmokų baudą.

Pareiškėjo mokestinio patikrinimo metu nustatyta, kad 2012–2016 m. mokesčio mokėtojo patirtos išlaidos 164 927,49 Eur (2012–2014 ir 2016 metais) viršijo gautas pajamas. Patikrinimo metu, vadovaujantis Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymo (toliau – MAĮ) 70 straipsniu bei minėtą straipsnį detalizuojančių Taisyklių¹ 4 punktu, pritaikius išlaidų metodą, konstatuota, jog Pareiškėjas gavo 164 927,49 Eur kitas apmokestinamąsias, su darbo santykiais nesusijusias, ne individualios veiklos pajamas, kurių minėtu laikotarpiu nedeklaravo, nuo jų neapskaičiavo ir į biudžetą nesumokėjo GPM. Inspekcija, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos gyventojų pajamų mokesčio įstatymo (toliau – GPMĮ) 2, 3, 6, 22, 27 straipsnių nuostatomis, dėl šio pažeidimo Pareiškėjui apskaičiavo 24 687,06 Eur GPM bei skyrė mokesčio sankcijas (*pirmasis mokestinis pažeidimas*). Patikrinimo aktu taip pat nustatyta, kad Pareiškėjas nebuvo apdraustas privalomuoju sveikatos draudimu ir savarankiškai nesumokėjo 2012 m. 5 mėn. – 385 Lt (111,50 Eur) ir už 2013 m. – 720 Lt (208,53 Eur) PSD įmokų. Dėl Lietuvos Respublikos sveikatos draudimo įstatymo (toliau – PSDĮ) 17 straipsnio nuostatų pažeidimo

¹ Patvirtintomis Inspekcijos viršininko 2004-05-24 įsakymu Nr. VA-103 „Dėl mokesčio apskaičiavimo pagal mokesčių administratoriaus įvertinimą taisyklių patvirtinimo“ patvirtintų „Mokesčio apskaičiavimo pagal mokesčių administratoriaus įvertinimą taisyklių“;

patikrinimo metu Pareiškėjui apskaičiuotos 320,03 Eur PSD įmokos bei skirtos mokesčio sankcijos (*antrasis mokestinis pažeidimas*).

Pareiškėjas Komisijos prašė panaikinti skundžiamą sprendimą visoje apimtyje, tačiau vykusio 2025-03-18 Komisijos posėdžio metu savo reikalavimą patikslino, pripažino, kad neginčija priimto sprendimo dalyje dėl apskaičiuotų PSD įmokų ir paskirtų įmokų sankcijų, sutikdamas, kad galėjo suklysti dėl šių įmokų neapskaičiavimo bei nesumokėjimo.

Pareiškėjas skunde Komisijai nurodo, kad Inspekcija neteisingai įvertino Vilniaus apygardos teismo (toliau – VAT) 2024-03-12 sprendimą civ. byloje Nr. e2-2-603/2024 (toliau – 2024-03-12 VAT sprendimas), Lietuvos apeliacinio teismo (toliau – LApT) 2015-03-05 sprendimą civ. byloje Nr. 2A-116-943/2015 (toliau – 2015-03-05 LApT sprendimas) ir 2024-07-11 nutartį civ. byloje Nr. e2A-353-464/2024 (toliau – 2024-07-11 LApT nutartis) bei jų pagrindu padarė klaidingas išvadas. Skunde pažymima, kad pagal Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso (toliau – CPK) 182 straipsnio 2 punkto nuostatas nereikia įrodinėti aplinkybių, nustatytų įsiteisėjusiu teismo sprendimu kitoje civilinėje ar administracinėje byloje, kurioje dalyvavo tie patys asmenys, išskyrus atvejus, kai teismo sprendimas sukelia teisines pasekmes ir nedalyvaujantiems byloje. Taip pat Pareiškėjas cituoja CPK 279 straipsnio 4 dalį ir Lietuvos Aukščiausiojo Teismo (toliau – LAT) 2019-03-13 nutartį civ. byloje Nr. e3K-3-84-421/2019, akcentuodamas, kad sprendimui, nutarčiai ar įsakymui įsiteisėjus, šalys ir kiti dalyvavę byloje asmenys, taip pat jų teisių perėmėjai nebegali iš naujo pareikšti teisme tų pačių ieškinio reikalavimų tuo pačiu pagrindu, taip pat kitoje byloje ginčyti teismo nustatytus faktus ir teisinius santykius. Pareiškėjo vertinimu, siekiant vadovautis nustatytais prejudiciniais faktais, įrodymų vertinimo procese, Inspekcija turi analizuoti, koks yra prejudicinio fakto turinys ir kokia jo reikšmė pareikštam reikalavimui, jo tinkamam išsprendimui (tenkinimui ar atmetimui) (LAT 2021-10-21 nutarties civ. byloje Nr. e3K-3-223-969/2021 50 punktas). Skunde Komisijai teigiama, kad ne kiekviena įsiteisėjusiame teismo procesiniame sprendime paminėta faktinė aplinkybė gali būti pripažinta prejudiciniu faktu. Tokią galią turi tik teismo nustatytos faktinės aplinkybės (LAT 2020-05-10 nutartis civ. byloje Nr. 3K-3 206/2010; 2022-12-29 nutartis civ. byloje Nr. e3K-3-300-823/2022). Pareiškėjas nurodo, kad Inspekcija procesiniuose sprendimuose nedalyvavo, be to, Inspekcijai buvo pateikti nauji dokumentai, kurie nebuvo įvertinti.

Pareiškėjas skunde Komisijai nurodo kelis esminius nesutikimo argumentus:

– Dėl buto adresu: (duomenys neskelbtini), Pareiškėjas paaiškino, kad buvo sudaryta 2005-04-13 nuomos sutartis su Jungtinių Amerikos Valstijų (toliau – JAV) ambasada, nuoma buvo mokama doleriais ir grynaisiais pinigais (mokėta iki 2009-05-13), vėliau šis butas buvo parduotas. Nuo 2005-04-13 iki 2009-05-13 iš JAV ambasados Pareiškėjas gavo 376 000 Lt (109 000 Eur) grynaisiais pinigais, todėl patikrinimo akte neteisingai konstatuota, kad mokesčių mokėtojas neturėjo pastovių pajamų. Tuo atveju, jeigu Inspekcija vertina, kad buvo pateikta netikra nuomos sutartis, Pareiškėjo nuomone, galima šią aplinkybę patikrinti užklausus ambasados.

Inspekcija be teisinio pagrindo vadovaujasi 2015-03-05 LApT sprendimu, nes pagal minėtą sprendimą yra aišku, kad Pareiškėjas (byloje buvęs trečiuoju asmeniu) disponavo gautomis lėšomis, gautomis už turto pardavimą bei galėjo juos perduoti pasaugoti sūnui. Nors LApT panaikino sandorį bei pritaikė restituciją ir įpareigojo ieškovą grąžinti V.S. (toliau V.S.) 700 000 Lt tačiau šių pinigų mokesčių mokėtojas negražino, kadangi jie buvo areštuoti po atliktos kratos sūnaus bute. Šios aplinkybės teismas visiškai neįvertino, teigdamas, kad Pareiškėjas pinigus gražino. Tačiau tai paneigia antstolio duomenys apie neišieškotą skolą;

– Dėl paskolos sutarties su E.M. (toliau – E.M.) Pareiškėjas nurodė, kad tarp jo ir E.M. 2008 m. buvo sudaryta paskolos sutartis, o 2010 m. sudarytas paskolos sumų grąžinimo aktas. Be to, nuo 2003 m. iki 2009-05-05 Pareiškėjas gavo mažiausiai 841 000 Lt (243 570 Eur), kuriuos pagrindė dokumentais (buto (duomenys neskelbtini) pardavimu, automobilio BMW X5

pardavimu, buto nuoma JAV ambasada), o tai, kad jis turėjo sukaukęs tokią pinigų sumą, įrodo paskolos sutartis su E.M., pagal kurias jis nuo 2008 m. gegužės mėn. iki rugpjūčio mėn. trimis paskolos sutartimis paskolino 840 000 Eur. Šiuos paskolintus pinigus E.M. per kelis kartus gražino 2010 m. kovo mėnesį. Atgavęs skolą, didelę dalį lėšų perdavė saugoti sūnui. Pareiškėjui visiškai nesuprantama, kodėl pateiktų paskolos sutarčių Inspekcija nevertino, kaip tinkamų įrodymų. Jeigu Inspekcijai kilo abejonų, ji galėjo apklausti E.M. ar rinkti kitus įrodymus, o ne tiesiog atmesti sutartis, kaip nieko neįrodančias.

Pasikėsinus į Pareiškėją, jis pradėjo elgtis atsargiai. Visiems aplinkiniams leisdavo suprasti, kad finansinė padėtis bloga. Turėtus grynuosius pinigus buvo saugiai paslėpęs sunkiai pasiekiamose vietose arba davęs pasaugoti sūnui bei paskolinęs E.M.. Su sūnumi buvo sutarta, kad, jam (Pareiškėjui) prašant, pinigų neduotų, nes buvo priklausomas nuo lošimų. Buvo netgi atvejų, kuomet pralošęs turimus pinigus ir negavęs jų iš sūnaus, naudojosi greitųjų kreditų bendrovių paslaugomis išimtinai dėl kazino, kai skubiai prireikdavo pinigų norint atsilošti;

– Dėl senaties taikymo Pareiškėjas skunde nurodė, kad buvo pažeisti MAĮ 68 straipsnio 1 dalyje nustatyti terminai, nes įstatymu leidžiama tikrinti už trejus metus, o Pareiškėjas buvo patikrintas už vėlesnius metus. Skunde nurodoma, kad mokestinio patikrinimo pradžia yra apibrėžta MAĮ 120 straipsnio 1 dalyje ir yra siejama su konkrečiu sprendimu jį atlikti priėmimu (pavedimo atlikti mokestinį patikrinimą surašymu). Vadinas, pavedimo atlikti mokestinį patikrinimą (pavedimo tikrinti) surašymas yra baigtinė sąlyga mokestiniam patikrinimui pradėti bei jį vykdyti. Iš MAĮ 66 straipsnio 1 ir 2 dalies nuostatų bei jas vertinant su MAĮ 68 straipsniu, Pareiškėjui akivaizdu, jog pagal bendrąją taisyklę mokesčių administratoriaus ir mokesčių mokėtojo pareiga apskaičiuoti ir pastebėjus (nustačius), kad mokestis buvo apskaičiuotas neteisingai, perskačiuoti mokesčius ir su juo susijusias sumas, išlieka per visą mokesčių apskaičiavimo ir perskačiavimo senaties laikotarpį. Mokestinis patikrinimas atliktas pagal 2024 m. pavedimą tikrinti, todėl jis, kaip mokesčių mokėtojas, galėjo būti patikrintas už 2023 m., 2022 m. ir 2021 metus, t.y. mokestinis patikrinimas atliktas nesilaikant įstatymo nuostatų.

Priešingos pozicijos laikosi Inspekcija.

1. Dėl GPM apskaičiavimo. Skundžiamame sprendime Inspekcija detaliam aptarė MAĮ 70 straipsnio taikymo sąlygas bei pateikė gausią Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo (toliau – LVAT) praktiką. Pasisakydama dėl tikrinamojo laikotarpio likučio (banke ir ne banko įstaigoje), Inspekcija nurodė nustatytas aplinkybes.

1.1. Dėl 2010–2012 m. laikotarpio pajamų–išlaidų vertinimo. Inspekcija mokestinio patikrinimo metu vertino, ar Pareiškėjas tikrinamojo laikotarpio pradžioje (2012-01-01) turėjo GPMĮ nustatyta tvarka apmokestintų lėšų, kuriomis Pareiškėjas galėtų pagrįsti tikrinamuoju laikotarpiu patirtas asmenines išlaidas.

(1) Pareiškėjas 2003-05-02 pateikė 2002 m. gyventojų (šeimos) turto ir pajamų deklaraciją (forma FR0001), kurioje deklaravo: 4 251 892 Lt gautos pajamos (su darbo santykiais susijusios, turto pardavimo bei kitos), 4 804 Lt sumokėtus mokesčius, 1 095 088 Lt vertės privalomą registruoti kilnojamąjį ir nekilnojamąjį turtą metų pradžioje (butai, žemės sklypai, šaunamieji ginklai) ir 896 100 Lt vertės privalomą registruoti kilnojamąjį ir nekilnojamąjį turtą metų pabaigoje (butai, žemės sklypas, šaunamieji ginklai), 3 326 546 Lt vertės vertybinius popierius, meno kūriniai metų pradžioje (akcijos, paveikslai vazos ir kiti meno dirbiniai) ir 479 000 Lt vertės vertybinius popierius, meno kūriniai metų pabaigoje (paveikslai vazos ir kiti meno dirbiniai), 1 200 427 Lt metų pradžioje suteiktų paskolų sumą, 1,2 mln. Lt pinigines lėšas ne banke metų pradžioje ir 4,5 mln. Lt pinigines lėšas ne banke metų pabaigoje, 1 085 427 Lt ataskaitiniais metais grąžintų paskolų sumą.

Pareiškėjas gyventojų (šeimų) turto deklaracijų už 2003–2011 m. laikotarpį neteikė. Pareiškėjas buvo pateikęs metinę pajamų deklaraciją (forma FR0462) už 2003 m., kurioje deklaravo 195 000 Lt turto pardavimo pajamas bei 200 000 Lt šio turto įsigijimo išlaidas. Mokėtino ir (ar) grąžintino mokesčio neapskaičiuota. Pareiškėjas už vėlesnį laikotarpį (2004–2011 m.) metinių pajamų deklaracijų neteikė.

Pareiškėjas bei jo buvusi sutuoktinė L.N. (toliau – L.N.) Vienkartinės gyventojų (šeimų) 2003-12-31 turėto turto deklaracijos neteikė, turėto turto ir turėtų santaupų nedeklaravo.

Inspekcijos duomenimis (trečiųjų asmenų), 2004–2011 m. laikotarpiu Pareiškėjas gavo 100 000 Lt privalomai registruotino turto pardavimo pajamas (pardavus transporto priemonę BMW X5), nuo kurių išskaičiuotas 15 000 Lt GPM, 9 807,84 Lt su darbo santykiais susijusias pajamas, nuo kurių išskaičiuotas 324 Lt GPM.

Valstybės įmonės (toliau – VĮ) Registrų centro duomenimis, notarų pateiktais duomenimis apie asmenų sudarytus sandorius, nustatyta, kad iki tikrinamojo laikotarpio (2012-01-01) Pareiškėjas su sutuoktine L.N. sudarė šiuos nekilnojamojo turto pirkimo–pardavimo sandorius:

– 2007-03-20 pirkimo–pardavimo sutartimi Nr. 1-1630 bendros sutuoktinių nuosavybės teise sutuoktiniai įgijo 130,12 m² 4 kambarių butą esantį (duomenys neskelbtini) ir garažą, esantį (duomenys neskelbtini), už 1,3 mln. Lt. Už butą atsiskaityta mokėjimo pavedimu iš Pareiškėjo sutuoktinės L.N. sąskaitos iš BAB „B“ gauto kredito (1,3 mln. Lt). Nekilnojamas turtas parduotas 2009-05-05 pirkimo–pardavimo sutartimi Nr. DP-1106 už 1 075 000 Lt. Už butą atsiskaityta mokėjimo pavedimu į Pareiškėjo sutuoktinės L.N. banko sąskaitą sumokant 773 000 Lt, į Pareiškėjo banko sąskaitą sumokant 281 830 Lt ir 20 170 Lt gavus grynaisiais pinigais prieš pasirašant sutartį;

– 2007-06-18 valstybinės žemės sklypo pirkimo–pardavimo sutartimi Nr. 2299 įgyta 168/671 dalis 0,0671 ha žemės sklypo esančio (duomenys neskelbtini), už 4 818,50 Lt, kuris parduotas 2008-11-26 pirkimo–pardavimo sutartimi Nr. 10252 už 1 000 Lt (Inspekcijos teigimu, neturint duomenų apie atsiskaitymą, vertinama, kad pinigai gauti sutarties pasirašymo dieną grynaisiais pinigais);

– 2009-05-13 pirkimo–pardavimo sutartimi Nr. ERN-897 Pareiškėjas su sutuoktine pardavė 5 kambarių butą, esantį (duomenys neskelbtini), už 1,3 mln. Lt V.S.. Pastaroji buto 2009-05-13 pirkimo–pardavimo sutartis 2015-03-05 LAPT sprendimu pripažinta negaliojančia ir nekilnojamas turtas grąžintas Pareiškėjui ir L.N., kuris (butas) 2017-01-06 turto pardavimo iš varžytinių aktu parduotas už skolas. Kiti nekilnojamojo turto sandoriai Pareiškėjo ir L.N. vardu nebuvo sudaryti.

Pagal Lietuvos kredito įstaigų („K“, AB, AB „P“ banko, AB „M“ banko) pateiktus Pareiškėjo sąskaitų išrašų duomenis nustatyta, kad 2003-12-31 Pareiškėjo likutis banke buvo 206,54 Lt, tikrinamojo laikotarpio pradžioje (2012-01-01) Pareiškėjas lėšų likučio banko sąskaitose neturėjo, buvo skolingas 19,55 Lt.

(2) Sutuoktinių butas, esantis (duomenys neskelbtini), įsigytas pagal 2002-10-28 pirkimo–pardavimo sutartį Nr. 19282 iš UAB „G“ už 440 000 Lt (užskaičius pinigus, kaip skolos grąžinamą akcininkui Pareiškėjui už suteiktą paskolą). Šį butą sutuoktiniai pardavė 2009-05-13 pagal pirkimo–pardavimo sutartį Nr. ERN-897 V.S. už 1,3 mln. Lt. 2015-03-05 LAPT sprendimu, minėta pirkimo–pardavimo sutartis buvo pripažinta negaliojančia taikant restituciją, t. y. nekilnojamas turtas grąžintas Pareiškėjui ir jo buvusiai sutuoktinei L.N.. Minėto teismo sprendimu nustatyta, kad Pareiškėjas ir L.N. privalėjo grąžinti 0,7 mln. Lt (arba 202 734 Eur) V.S.. V.S. 0,6 mln. Lt sumos, kurią buvo įsipareigojęs sumokėti AB „B“ pagal 2009-05-21 skolos

perkėlimo sutartį², bankui nesumokėjo, todėl teismo metu V.S. priteistinos sumos, sumokėtos vykdant skolos perkėlimo nuostatas, klausimas nespręstas.

Patikrinimo metu pagal 2017-05-22 Plungės rajono apylinkės teismo (toliau – PRAT) nuosprendį baudž. byloje Nr. 1-11-404/2017 nustatyta, kad 2012-01-06 kratos metu nuteistojo B.N. (Pareiškėjo sūnus) ir M.S. (tuo metu gyvenusios su B.N.) gyvenamojoje vietoje buvo rastos ir paimtos piniginės lėšos grynaisiais pinigais: 836 400 Lt, 303 185 Eur³, 19 740 Didžiosios Britanijos svarų (toliau – GBP)⁴ (iš viso 1 965 495,72 Lt). B.N. dėl kaltinimo apie namuose rastus pinigus teismo metu nurodė, kad didžioji pinigų dalis buvo tėvo (Pareiškėjo), kuriuos jis davė jam pasaugoti. Tėvas turėjo priklausomybę nuo azartinių lošimų, be to, buvo pašliję jo santykiai su buvusią sutuoktine, kita dalis pinigų buvo paties B.N., kurių šaltinis buvo paskola, gauta iš Klaipėdos kredito unijos.

Pareiškėjas teismo metu nurodė, kad 2009 m. nesutardamas su buvusią sutuoktine (L.N.) bei dėl priklausomybės nuo azartinių lošimų savo pinigus laikė pas sūnų B.N., kuris tuo metu gyveno atskirai. Apklauso teisme metu Pareiškėjas nurodė, kad anksčiau turėjo privatų verslą, vienu metu turėjo apie 3,5 milijonus litų santaupas. Nuo 2009 m. per kelis kartus patikėjo pinigus saugoti sūnui B.N..

Skundžiamame sprendime nurodyta, kad 2024-03-12 VAT sprendime padarė išvadą, jog nepasitvirtino, kad kratos metu rasti pinigai buvo Pareiškėjo. Tuo pagrindu mokestinio patikrinimo metu pažymėta, kad Pareiškėjas neturėjo finansinės galimybės 2010–2012 m. laikotarpiu perduoti pinigines lėšas saugoti savo sūnui B.N., Pareiškėjas teismui nepagrindė minimų piniginių lėšų turėjimo juridinę galią turinčiais dokumentais.

(3) Pareiškėjas nuo 2014-02-19 iki 2015-07-23 atliko bausmę įkalinimo įstaigoje. LAT 2014-01-28 nutartyje sutuoktinius nuteisė bei paskyrė laisvės atėmimo bausmes. Teismas įpareigojo atlyginti 523 610,53 Lt turtinę ir 3 000 Lt neturtinę nusikalstama veika nukentėjusiajai padarytą žalą bei 6 000 Lt advokato išlaidoms apmokėti. Pareiškėjas ir jo sutuoktinė L.N. pardavė jiems bendrosios jungtinės nuosavybės teise priklausančius butus, esančius (duomenys neskelbtini) ir (duomenys neskelbtini), tačiau skolų nukentėjusiems negrąžino.

Patikrinimo akte, įvertinus LAT 2014-01-28 nutartyje nurodytus duomenis, konstatuota, kad Pareiškėjo sutuoktinė L.N. gavo paskolas: 2007-11-29 – 350 000 Lt iš K.B. (toliau – K.B.) ir 2008-01-25 – 132 200 Lt iš J.Š. (toliau – J.Š.), o Pareiškėjas grąžino dalį paskolų J.Š.: 2009-09-21 ir 2010-10-05 po 3 500 Lt (iš viso 7 000 Lt). Pagal antstolio A.B. pateiktą informaciją nustatyta, kad antstolis pagal vykdomuosius dokumentus vykdo 410 829,08 Eur išieškojimą iš skolininkės L.N. skolintojų J.Š. ir K.B. naudai. Antstolio informacijos pateikimo datai (2017-12-11) iš L.N. išieškota 3 547,48 Eur.

Pagal Vilniaus miesto apylinkės teismo 2013-01-31 nuosprendį baudž. byloje Pareiškėjo ir L.N. atžvilgiu pagal kaltinamosios L.N. paaiškinimą nustatyta, kad iš K.B. paskolintų pinigų (350 000 Lt) buvo grąžinta 70 000 Lt paskola V.M. (toliau – V.M.), atliktas buto, esančio (duomenys neskelbtini), remontas bei nupirkti baldai už maždaug 100 000 Lt, o likę pinigai panaudoti pragyvenimui. Pareiškėjo sutuoktinės L.N. atliekamo operatyvaus patikrinimo metu nustatyti bankiniai pavedimai 2007 m. iš V.M. banko sąskaitos 350 000 Lt sumai ir L.N. pavedimai V.M. 415 000 Lt sumai. Pagal kaltinamojo Pareiškėjo paaiškinimą (teismo metu) nustatyta, kad 2007 m. Pareiškėjo šeimos finansinė padėtis buvo sunki, jis turėjo skolų, nes buvo prasilošęs kazino ir iš K.B. paskolos jis grąžino skolas kitiems asmenimis. Taip pat nurodė, kad 2009 m. iš buto (duomenys neskelbtini) pardavimo pajamų (700 000 Lt) jis grąžino skolas, o likusią dalį investavo į brangiakailių verslą bei panaudojo šeimos pragyvenimui.

² L.N. skola (600 000 Lt arba 173 606,69 Eur) AB „B“ pagal 2007-03-29 kredito sutartį Nr. 17-254/07, 2009-05-21 perkelta naujam skolininkui – V.S.;

³ 303 185 Eur * 3,4528 Lt = 1 046 837,17 Lt;

⁴ 19 740 GBP * 4,1671 Lt = 82 258,55 Lt;

(4) Pareiškėjas 2007–2011 metų laikotarpiu nedidelėmis sumomis skolinosi pinigines lėšas iš trumpalaikius kreditus teikiančių bendrovių. Pagal UAB „F“ pateiktą informaciją nustatyta, kad nuo 2007-10-31 iki 2010-06-10 per 12 kartų Pareiškėjas gavo 16 250 Lt (4 706,33 Eur) „D“ paskolas, grąžino 21 081,31 Lt (6 105,60 Eur). Pagal Pareiškėjo sąskaitų išrašus nustatyta, kad laikotarpiu nuo 2006-07-04 iki 2011-02-23 į Pareiškėjo sąskaitą juridiniai ir fiziniai asmenys pervėdė 159 280 Lt, kurių mokėjimo paskirtyje nurodyti, kaip paskolų pervėdimai.

Pareiškėjo ankstesnio kontrolės veiksmo metu nustatyta, kad K.S. mokėjimo pavedimais 2006–2008 metais suteikė Pareiškėjui 40 200 Lt paskolą, iš kurios mokėjimo pavedimu grąžinta 2 300 Lt suma, likę pinigai iki tikrinamo laikotarpio pabaigos negrąžinti⁵. L.V. 2008 m. mokėjimo pavedimais suteikė 10 000 Lt paskolą Pareiškėjui, kuri negrąžinta⁶. Kitos skolų sumos grąžintos.

VĮ Registrų centro duomenimis, pagal vedybų sutarčių registro išrašą 2015-08-20 teismo sprendimu nustatytas 2015-09-22 turto padalijimo fakto įregistravimas, pagal kurį Pareiškėjui asmeninės nuosavybės teise perėjo įsipareigojimai kreditoriams: „C“ pagal 2010-11-22 Vilniaus miesto 2 apylinkės teismo įsakymą (civ. byloje Nr. 1.2-14415-833/2010) – 1 368,15 Eur; UAB „E“ pagal Vilniaus miesto apylinkės teismo sprendimą už akių (civ. byloje Nr. e2-8889-535/2015) – 887,39 Eur skola; Ž.M. pagal 2015-06-02 Vilniaus miesto apylinkės teismo sprendimą už akių – 5 473,03 Eur skola; UAB „O“ – 1 000 Eur skola; Inspekcijai už procesinių dokumentų siuntimą (civilinėje byloje Nr. e2-5638-930/2015) – 3,84 Eur; G.G. (dabar S.) – 1 737,72 Eur skola.

Taip pat Pareiškėjas kartu su sutuoktine L.N. solidariai buvo / yra atsakingi kreditoriams: J.Š. pagal 2009-05-25 vekselį ir 2013-01-31 Vilniaus miesto apylinkės teismo sprendimą baudž. byloje Nr. 1-607-78/2013 – 309 896,46 Eur; K.B. pagal 2007-11-29 Vilniaus miesto 32-ojo notarų biure patvirtintą paskolos sutartį – 87 098,30 Eur; V.S. pagal 2015-03-05 LapT sprendimą jo naudai priteista 202 734 Eur skola; AB „Ūkio B“ pagal 2011-02-01 vykdomąjį įrašą dėl nesumokėto vekselio laiduojant – 880 264,91 Eur; Inspekcijai – 8,93 Eur skola.

1.2. Dėl 2012–2016 m. laikotarpio pajamų–išlaidų vertinimo.

(1) Pagal Vilniaus miesto apylinkės teismo 2015-08-20 sprendimą dėl santuokos nutraukimo nustatyta, kad sutuoktiniai Pareiškėjas ir L.N. kartu nebegyvena nuo 2011 metų rudens, neveda bendro ūkio. Pareiškėjo pateikto (2018-02-14) paaiškinimo duomenimis, sutuoktiniai faktiškai nuo 2010 metų pradžios gyvena atskirai, neveda bendro ūkio. L.N. atlikto patikrinimo metu vertinta, kad 2012–2016 m. laikotarpiu nepilnametį vaiką P.N. išlaikė tėvas (Pareiškėjas).

Nustatyta, kad Pareiškėjas su A.K. turi mažametį vaiką. A.K. 2017-11-10 pateiktame paaiškinime nurodė, kad Pareiškėjas prisideda prie dukros išlaikymo nupirkdamas žaislų, rūbų ir kt. Atskirai piniginių lėšų nemoka.

(2) Pareiškėjas nuo 2014-02-19 iki 2015-07-23 atliko bausmę įkalinimo įstaigoje.

(3) Patikrinimo akte nustatyta, kad Pareiškėjo 2018-01-18 pateiktame paaiškinime apie turto įsigijimo ir (ar) pajamų gavimo šaltinius (forma FR0698) nurodyta, jog 2012–2016 m. laikotarpiu Pareiškėjas gavo 10 000 Eur paskolą iš fizinio asmens A.L. (toliau – A.L.), kurią grąžino apie 2016–2017 m. A.L. 2017-12-19 pateiktame paaiškinime nurodė, kad beprocentę 10 000 Eur paskolą Pareiškėjui suteikęs grynaisiais pinigais, kurią Pareiškėjas grąžino, tačiau aplinkybių, kada paskola suteikta, kada grąžinta, A.L. nenurodė. A.L. paaiškino, kad paskola buvo suteikta Pareiškėjo prašymu investuoti į verslą. Kitų sandorių su Pareiškėju nėra sudaręs.

⁵ 2017-11-06 Inspekcijos raštu K.S. nurodė, kad suteikė Pareiškėjui paskolą 40 200 Lt sumai iš kurių grąžinta suma 2 300 Lt. Likę pinigai negrąžinti;

⁶ 2017-11-17 Inspekcijos raštu L.V. nurodė, kad pervesta pinigų suma (10 000 Lt) buvo trumpalaikė paskola, 10 – 14 d. laikotarpiui, kuri iki šiol nėra atgauta;

Konstatuota, kad Pareiškėjas paskolą (10 000 Eur) grynaisiais pinigais gavo 2015-07-23⁷ iš A.L., kuri buvo gražinta 2017-12-19.

(4) Patikrinimo akte nustatyta, kad V.S. pagal 2015-03-05 LApT sprendimą, jo naudai, priteista 202 734 Eur skola iš Pareiškėjo. V.S. 2017-11-21 pateiktame paaiškinime nurodė, kad skola susidarė pagal 2009-05-13 pirkimo–pardavimo sutartį, kuri buvo pripažinta negaliojančia, o Pareiškėjas dalį (180 000 Eur) skolos yra padengęs grynaisiais pinigais, nepadengtas skolos likutis sudarė 22 734 Eur. Informacijai patvirtinti pateikė 2016-03-25 susitarimą dėl 2015-03-05 LApT sprendimo įvykdymo, kuriame nurodyta, jog Pareiškėjas gražino skolos dalį (180 000 Eur), t. y. 2016-06-07 – 70 000 Eur, 2016-11-08 – 70 000 Eur, 2017-03-30 – 40 000 Eur.

(5) Patikrinimo metu išanalizavus bankų (AB „P“ banko, „K“, AB) pateiktus Pareiškėjo sąskaitų išrašų duomenis, nustatyta kad laikotarpiu nuo 2012-01-01 iki 2016-12-31 per banko sąskaitas Pareiškėjas patyrė 40 Lt (iš tos sumos 2012 m. patyrė 20 Lt, 2013 m. – 20 Lt) vartojimo išlaidas. Taip pat Pareiškėjas pateikė paaiškinimą apie patirtas išlaidas.

Konstatuota, kad Pareiškėjo paaiškinime nurodytos išlaidos (grynaisiais pinigais) bei per banką patirtos vartojimo išlaidos eurais neženkliai skiriasi nuo Statistikos departamento (*Komisijos pastaba*. dabartinis pavadinimas Valstybės duomenų agentūra) skelbiamų vidutinių vartojimo išlaidų, todėl, atliekant Pareiškėjo patirtų išlaidų bei gautų pajamų analizę, vartojimo išlaidos vertintos pagal faktinius bankų sąskaitų išrašų bei Pareiškėjo pateiktame paaiškinime nurodytus duomenis.

(6) Pareiškėjas, vykdydamas mokesčių administratoriaus nurodymus, teikė paaiškinimus, kuriuose nurodė prieštarinę informaciją: paaiškinime apie turto įsigijimo ir (ar) pajamų gavimo šaltinius nurodė, kad 2012-01-01 piniginių lėšų likučio neturėjo, o 2018-01-29 paaiškinime nurodė, kad 2012-01-01 turėjo 3 480 000 Lt piniginių lėšų likutį grynaisiais pinigais.

(7) Pareiškėjas turėjo priklausomybę nuo lošimų kazino. Pareiškėjas nuo 2003-11-24 iki 2016-12-31 lošimų namuose registruotas 352 kartus, t. y. Pareiškėjas lankėsi lošimų namuose daug kartų ir ne vienerius metus, grynaisiais pinigais į lošimų žetonus keistos sumos ir laimėtos sumos neviršijo 1 000 Eur (arba 3 500 Lt).

Apibendrinus visus surinktus duomenis, patikrinimo metu padaryta išvada, kad Pareiškėjas 2012-01-01 grynųjų pinigų likučio (3 480 000 Lt), nurodyto paaiškinime (2018-01-29), neturėjo, kadangi:

1. Pareiškėjas savo santaupas grindžia pajamomis deklaruotomis 2002 m. pajamų ir turto deklaracijoje, tačiau Vienkartinės gyventojų (šeimų) 2003-12-31 turėto turto deklaracijos neteikė teikdamas, kad jam jokių deklaracijų nuo 2002 m. kaip fiziniam asmeniui teikti nereikėjo, nes nuo 2002 metų pardavė viešbutį, likvidavo įmonę⁸;

2. Pareiškėjo ir jo sutuoktinės atžvilgiu jau nuo 2003 m. buvo atliekami ikiteisminiai tyrimai dėl sukčiavimo ir turto pasisavinimo (skolinosi pinigines lėšas, įkeisdami svetimą turtą ir pan.). Pareiškėjas ir jo sutuoktinė už padarytas veikas (už sukčiavimą) buvo nuteisti laisvės atėmimu;

3. Esant sunkiai finansinei padėčiai, Pareiškėjui ir jo sutuoktinei 2006–2011 m. laikotarpiu teko dažnai skolintis pinigines lėšas iš kitų asmenų ir iš trumpalaikius kreditus teikiančių įstaigų;

4. Vilniaus miesto apylinkės teisme (2013-01-31 teismo nuosprendis) Pareiškėjas nurodė, kad skolinosi lėšas, kurias panaudojo kitų skolų gražinimui, šeimos pragyvenimui bei brangiakailių verslo plėtojimui;

⁷ Iki 2015-07-23 Mokėtojas atliko bausmę įkalinimo įstaigoje;

⁸ 2013-03-09 Liudytojo apklausos protokolo duomenys;

5. Pareiškėjo šeima 2004–2011 m. laikotarpiu nuolatinio pajamų šaltinio neturėjo, todėl turėjo kreditorinių įsiskolinimų: „C“, UAB „E“, UAB „O“ – sutuoktiniai turėjo pradelstų skolų, t. y. nemokėjo už komunalines paslaugas bei suteiktas ryšio paslaugas, J.Š., K.B., V.S. ir kt. už paskolas, kurie (įsiskolinimai) nebuvo padengti iki tikrinamojo laikotarpio pradžios. Skyrybų metu skolos teismo solidarai buvo padalintos abejiems sutuoktiniams;

6. Šeimos nekilnojamas turtas parduotas 2009 m. ir nuo to laiko kito turto šeimos (su nepilnamečiu vaiku) poreikiams neįsigyta, gyvenamąjį būstą sutuoktiniai nuomojo, pinigines lėšas už parduotą butą ((duomenys neskelbtini)) panaudojo skolų grąžinimui;

7. Pareiškėjo mokesčių administratoriaus nurodymu (2018-01-30 Nr. (21.75-32) FR0706-1113) prašyta pateikti informaciją apie 2004–2011 m. laikotarpiu gautas / suteiktas paskolas bei jų grąžinimą, tačiau Pareiškėjas informacijos nepateikė nei apie gautas ir (grąžintas), nei apie suteiktas paskolas, teigdamas, kad „šio periodo neprisimena“;

8. Pareiškėjo pateikta informacija apie 2012-01-01 turėtą grynujų pinigų likutį nepagrįsta jokiais realiais įrodymais bei ekonomine logika, t. y. turint ženklų grynujų pinigų sumą, dar skolintis vartojimo reikmėms mažas sumas (greitieji kreditai) ir mokėti aukštas palūkanas;

9. Pareiškėjo pateikta informacija prieštaringa ir nenuosekli, t. y. teismo metu ((duomenys neskelbtini) nuosprendis) Pareiškėjas teigė, kad savo lėšas (apie 2 000 000 Lt) įvairia valiuta per kelis kartus 2009 m. davė pasaugoti sūnui B.N., nes tuo metu turėjo priklausomybę nuo azartinių lošimų, o 2018-01-29 Inspekcijai pateiktame paaiškinime nurodė, kad 2012-01-01 turėjo 3 480 000 Lt, iš kurių 2 000 000 Lt buvo pas sūnų, 981 000 Lt laikė nuomojamame bute, kurių dalis buvo pavogta. Liudytojo apklausos protokole Pareiškėjas teigė, kad sūnui B.N. davė 2009 m. per keliasdešimtys kartų apie 2 mln. litų, 2010 m. davė dar 1–1,5 mln. Litų;

10. Pareiškėjo teiginiai dėl turėtų (2012-01-01) grynujų pinigų likučio nepagrįsti jokia ekonomine logika, t. y. Pareiškėjas – ankščiau buvęs verslininkas, todėl, turėdamas ženklų pinigų sumą, nebūtų laikęs 10 metų ir iš to nieko neuždirbęs. Pareiškėjas piniginių lėšų neįnešė į banko sąskaitas, neinvestavo į vertybinius popierius ar kt., neuždirbo papildomų pajamų, o, atvirksčiai, pinigines lėšas laikė namuose ir (ar) pas sūnų, nuolat skolinosi pinigines lėšas nepalankiomis sąlygomis, mažomis sumomis vartojimo išlaidoms apmokėti, šeima turėjo neapmokėtų skolų.

Inspekcija padarė išvadą, kad Pareiškėjas 2012-01-01 grynujų pinigų likučio neturėjo. Lietuvos kredito įstaigų duomenimis banko sąskaitose (buvo skolingas bankui) pinigų likučio Pareiškėjas taip pat neturėjo.

1.3. Dėl aritmetinio pajamų–išlaidų apskaičiavimo. VĮ Registrų centro, AB „Regitra“ ir notarų pateiktais duomenimis, laikotarpiu nuo 2012-01-01 iki 2016-01-01 Pareiškėjo vardu nekilnojamojo ir kilnojamojo turto įsigijimo ir perleidimo sandorių nenustatyta. Pareiškėjas metinių pajamų deklaracijų (forma GPM308) už 2012–2015 metus neteikė, už 2016 m. – Pareiškėjas pateikė 2018-01-31 patikrinimo metu, kurioje jokių pajamų nedeklaravo. Tretieji asmenys Inspekcijai duomenų apie Pareiškėjui 2012–2014 m. bei 2016 m. išmokėtas pinigų sumas nepateikė. Pagal trečiųjų asmenų pateiktus duomenis nustatyta, kad Pareiškėjas 2015 m. gavo 725,10 Eur su darbo santykiais susijusias pajamas, nuo kurių GPM neišskaičiuotas.

Pareiškėjas už 2012–2016 metus gavo 10 677,20 Eur (litas, t. y. 2012–2014 m., pajamų nebuvo gauta) pajamas bei patyrė 86 940 Lt ir 150 389,35 Eur (viso 175 568,91 Eur) išlaidas. Nustatyta, jog Pareiškėjo piniginių lėšų likutis banke 2012-01-01 buvo neigiamas (-19,55 Lt), 2016-12-31 likutis banke sudarė 30,11 Eur. Įvertinus Pareiškėjo 2012-01-01 neigiamą (-19,55 Lt) likutį bankų sąskaitose, 2012–2016 m. gautas pajamas (10 677,20 Eur), patirtas išlaidas 86 940 Lt ir 150 389,35 Eur (sumoje 175 568,91 Eur) ir likutį banke 2016 m. pabaigoje – 30,11 Eur, Inspekcijos teigimu, patikrinimo akte pagrįstai nustatyta, kad 2012–2016

m. Pareiškėjo išlaidos 86 900 Lt ir 139 759,51 Eur (sumoje 164 927,49 Eur) viršijo gautas pajamas.

Dėl 2012 m. įvertinus Pareiškėjo 2012-01-01 turėtą neigiamą (-19,55 Lt) likutį bankų sąskaitose, ne banke likučio Pareiškėjas neturėjo, pajamų, pagrįstų juridinę galią turinčiais dokumentais 2012-01-01–2012-12-31 laikotarpiu Pareiškėjas negavo, patirtas išlaidas – 43 620 Lt (- 39,55 Lt) likutį banke (2012-12-31), patikrinimo akte pagrįstai nustatyta, kad Pareiškėjo išlaidos viršijo pajamas 43 600 Lt, t. y. Pareiškėjas 2012 m. neturėjo pakankamai pajamų, pagrįstų juridinę turinčiais dokumentais, vartojimo išlaidoms (43 600 Lt arba 12 627,43 Eur) apmokėti.

Dėl 2013 m., įvertinus Pareiškėjo 2013-01-01 turėtą neigiamą (-39,55 Lt) likutį bankų sąskaitose, ne banke likučio Pareiškėjas neturėjo, pajamų, pagrįstų juridinę galią turinčiais dokumentais 2013-01-01–2013-12-31 laikotarpiu Pareiškėjas negavo, patirtas išlaidas – 37 620 Lt, (-59,55 Lt) likutį banke (2013-12-31), nustatyta, kad Pareiškėjo išlaidos viršijo pajamas 37 600 Lt, t. y. Pareiškėjas 2013 m. neturėjo pakankamai pajamų vartojimo išlaidoms (37 620 Lt arba 10 895,51 Eur) apmokėti.

Dėl 2014 m. įvertinus Pareiškėjo 2014-01-01 turėtą neigiamą (-59,55 Lt) likutį banko sąskaitose, ne banke likučio Pareiškėjas neturėjo, pajamų, pagrįstų juridinę galią turinčiais dokumentais 2014-01-01–2014-12-31 laikotarpiu Pareiškėjas negavo, patirtas išlaidas – 5 700 Lt, (-59,55 Lt (-17,25 Eur)) likutį banke (2014-12-31), nustatyta, kad Pareiškėjo išlaidos viršijo pajamas 5 700 Lt, t. y. Pareiškėjas 2014 m. neturėjo pakankamai pajamų vartojimo išlaidoms (5 700 Lt arba 1 650,83 Eur) apmokėti.

Dėl 2015 m. įvertinus Pareiškėjo 2015-01-01 turėtą neigiamą (-59,55 Lt, t. y. 17,25 Eur) likutį banko sąskaitose, ne banke likučio Pareiškėjas neturėjo, Pareiškėjo pajamas, gautas 2015-01-01–2015-12-31 laikotarpiu – 10 677,20 Eur, patirtas išlaidas – 5 429,35 Eur, 30,11 Eur likutį banke (2015-12-31), neatitikimų tarp mokesčių mokėtojo gautų pajamų ir patirtų išlaidų nenustatyta, 2015 m. laikotarpiu Pareiškėjas turėjo pakankamai lėšų nustatytoms išlaidoms padengti.

Dėl 2016 m. įvertinus Pareiškėjo 2016-01-01 turėtą 30,11 Eur likutį banke ir 5 200,49 Eur likutį ne banke, pajamų, pagrįstų juridinę galią turinčiais dokumentais 2016-01-01–2016-12-31 laikotarpiu Pareiškėjas negavo, patirtas išlaidas – 144 960 Eur, 30,11 Eur likutį banke (2016-12-31), nustatyta, kad Pareiškėjo išlaidos viršija pajamas 139 759,51 Eur, t. y. Pareiškėjas 2016 m. neturėjo pakankamai pajamų vartojimo išlaidoms (2 893,35 Eur) apmokėti bei skolai grąžinti (136 866,16 Eur).

2. Dėl mokesčių sankcijų. Patikrinimo metu Pareiškėjas bendradarbiavo su mokesčių administratoriumi, teikė patikrinimui paaiškinimus ir dokumentus. Nustačius, kad Pareiškėjo veikoje nenustatytos atsakomybę sunkinančios aplinkybės, mokesčių mokėtojui buvo skirta 10 proc. dydžio 2 469 Eur (24 687,06 Eur x 10 proc.) GPM bauda. Taip pat Pareiškėjui buvo apskaičiuoti 21 343,10 Eur GPM delspinigiai.

Komisija k o n s t a t u o j a:

Pareiškėjo 2025-02-18 skundas netenkintinas, o skundžiama Inspekcijos sprendimo dalis, kuria patvirtinti patikrinimo akto rezultatai ir Pareiškėjui už tikrinamąjį laikotarpį nuo 2012-01-01 iki 2016-12-31 nurodyta sumokėti 24 687,06 Eur GPM, apskaičiuotus 21 343,10 Eur GPM delspinigius bei skirtą minimalią 2 469 Eur GPM baudą, tvirtintina. Tačiau Pareiškėjas atleistas nuo GPM delspinigių sumokėjimo, kurie buvo apskaičiuoti laikotarpiu nuo skundo Komisijai padavimo dienos iki šio sprendimo priėmimo dienos.

Pareiškėjas 2025-02-18 skunde Komisijai bei vykusio Komisijos 2025-03-18 posėdžio metu pakartotojo savo nesutikimo argumentus dėl apskaičiuoto GPM. Mokestinio ginčo nagrinėjimo dalyką ir pagrindą, t. y. savo pažeistos teisės ar įstatymo saugomo intereso

gynybos būdą bei apimtį, nustato pats skundą padavęs subjektas, skunde suformuluodamas materialųjį teisinį reikalavimą bei nurodydamas aplinkybes, kuriomis jį grindžia (LVAT 2012-01-26 nutartis adm. byloje Nr. A858-257/2012; LVAT išplėstinės teisėjų kolegijos 2014-04-10 nutartis adm. byloje Nr. A261-1032/2014). Nagrinėjamu atveju įrodinėjimo dalykas, ar byloje esami duomenys patvirtina faktą, jog Pareiškėjas disponavo pajamomis iš mokesčių administratoriui nežinomų šaltinių, ar minėti duomenys šio fakto nepatvirtina. Pareiškėjas iš esmės ginčija mokesčių administratoriaus nustatytą tikrinamojo laikotarpio pradžioje (2012-01-01) turėtą piniginių lėšų likutį, t. y. Pareiškėjas teikia argumentus dėl iki 2012-01-01 gautų / turėtų / pasiskolintų / paskolintų piniginių lėšų gryniaisiais pinigais realumo bei 2016 m. 140 000 Eur paskolos grąžinimo V.S. aplinkybių.

Komisija 2025-04-25 sprendimu Nr. S-2025/80 (7-2025/36) sustabdė Pareiškėjo 2025-02-18 skundo nagrinėjimą iki bus gautas papildomas Inspekcijos paaiškinimas. Paminėtina, kad Inspekcija 2025-04-04 buvo pateikusi raštą Nr. (24.10-31-5Mr)-R-1486 (toliau – 2025-04-04 Raštas) dėl mokestinio patikrinimo aplinkybių. Taip pat Inspekcija, vykdydama Komisijos sprendimą, 2025-06-10 raštu Nr. (24.10-31-5Mr)-R-2456 pateikė papildomus paaiškinimus (toliau – 2025-06-10 Raštas). Kadangi išnyko skundo nagrinėjimo sustabdymo pagrindas, Komisija Pareiškėjo 2025-02-18 skundo nagrinėjimą atnaujina ir skundą nagrinėja iš esmės.

Atsižvelgdama į tai, kad byloje esančiuose Pareiškėjo atžvilgiu surašytuose procesiniuose dokumentuose – 2024-11-27 patikrinimo akte Nr. (21.222 Mr) FR0680-343, Inspekcijos skundžiamame sprendime ir Komisijos sprendimo nustatomojoje dalyje yra detalios aprašytos šiam mokestiniam ginčui aktualios faktinės aplinkybės ir teisinė argumentacija, Komisija, laikydama, kad nuodugnus šių aplinkybių kartojimas būtų perteklinis, pakartotinai jų nebeatkartoja, tačiau vertina ginčijamo sprendimo pagrįstumą Pareiškėjo skunde ir posėdžio metu išsakytų argumentų ribose.

1. Dėl senaties termino taikymo. Pareiškėjo teigimu, mokesčių administratorius pažeidė MAĮ 68 straipsnyje įtvirtintus mokesčių apskaičiavimo (perskaičiavimo) senaties terminus, nes mokesčiai tikrinti už 2002–2016 metus. Pareiškėjo nuomone, mokestinis patikrinimas atliktas pagal 2024 m. išrašytą pavedimą tikrinti, todėl jis, kaip mokesčių mokėtojas, galėjo būti patikrintas už 2023 m., 2022 m. ir 2021 metus, t. y. mokestinis patikrinimas atliktas nesilaikant įstatymo nuostatų.

Komisija pažymi, jog mokestinis patikrinimas pradėtas 2017-12-21 pavedimu tikrinti Nr. (21.59-32)FR0773-2572, nurodytas tikrintinas laikotarpis – 2012–2016 metai. Pavedimo tikrinti išrašymo metu MAĮ 68 straipsnio 1 dalis nustatė, kad jeigu kitaip nenustatyta šiame straipsnyje ar atitinkamo mokesčio įstatyme, mokesčių mokėtojas ar mokesčių administratorius mokesťį apskaičiuoti arba perskaičiuoti gali ne daugiau kaip už einamuosius ir penkerius praėjusius kalendorinius metus, skaičiuojamus atgal nuo tų metų, kuriais pradedama mokesťį apskaičiuoti arba perskaičiuoti, sausio 1 dienos. LVAT praktikoje pabrėžiama, kad tuo atveju, kai yra atliekamas mokestinis patikrinimas, aptariamas senaties terminas skaičiuojamas atgal nuo tų kalendorinių metų, kada buvo išrašytas pavedimas tikrinti (LVAT 2009-02-17 nutartis adm. byloje Nr. A143-214/2009; 2012-07-19 sprendimą adm. byloje Nr. A442-2226/2012 ir kt.). Nagrinėjamu atveju tikrintas laikotarpis buvo nuo 2012-01-01 iki 2016-12-31. Atsižvelgiant į šias aplinkybes, konstatuotina, kad MAĮ 68 straipsnio 1 dalis pažeista nebuvo. Ginčo atveju mokesčių administratorius turėjo teisę atlikti mokestinį patikrinimą už einamuosius (2017 m.) ir penkerius praėjusius metus (2016, 2015, 2014, 2013, 2012 metus).

Taip pat, atsakant į Pareiškėjo pateiktą skundo argumentą, pasisakytina, kad Pareiškėjo patikrinimo metu, siekiant nustatyti piniginių lėšų likutį mokestinio patikrinimo pradžioje (2012-01-01), buvo vertintos ankstesnių laikotarpių gautos pajamos ir patirtos išlaidos. Ankstesnio laikotarpio pajamų vertinimas atliktas tik siekiant nustatyti piniginių lėšų

likutį tikrinamojo laikotarpio pradžioje, tačiau ne siekiu apmokestinti Pareiškėją. Taigi, piniginių lėšų likučio nustatymas patikrinimo pradžioje nėra suprantamas kaip patikrinimas už ankstesnį, nei leidžiama, laikotarpį. Pažymėtina, jog nei MAJ, nei kiti įstatymai nenumato jokių apribojimų tiek mokesčių mokėtojui, tiek mokesčių administratoriui, apskaičiuojant bei perskaičiuojant mokesčius už tam tikrą mokestinį laikotarpį, remtis (vadovautis) papildoma įrodomąja medžiaga, kurioje užfiksuotos ankstesniais laikotarpiais atsiradusios faktinės aplinkybės, svarbios teisingam mokesčio apskaičiavimui (perskaičiavimui). Tokiais atvejais, vertinant šią įrodomąją medžiagą bei nustatant jos reikšmę, vadovaujamosi ne MAJ 68 straipsnio 1 dalies nuostatomis, bet atsižvelgiama į bendrąsias įstatymuose (Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo 57 straipsnis) įtvirtintas įrodinėjimo taisykles (vertinama, ar ši medžiaga atitinka įrodymų sampratą, nustatomas įrodymų leistinumas, sąsajumas ir pan. aplinkybės). Tokios nuostatos nuosekliai laikomasi ir LVAT praktikoje (2009-02-10 nutartis adm. byloje Nr. A-442-206-09; 2010-10-08 nutartis adm. byloje Nr. A-556-1073/2010; 2019-12-11 sprendimas adm. byloje Nr. A-2385-575/2019).

2. Dėl kratos metu rastų pinigų. Komisija atkreipia dėmesį į tai, jog dėl kratos metu rastų pinigų buvo inicijuoti keli teisminiai procesai (baudžiamasis, civilinis, o vėliau mokestinis patikrinimas (Pareiškėjo ir sūnaus B.N. (toliau – B.N.)).

2.1. Dėl Mokestinio tyrimo. Iš bylos medžiagos matyti, kad Pareiškėjo atžvilgiu buvo atliktas mokestinis tyrimas (surašytas 2017-12-21 pranešimas apie atliktą mokestinį tyrimą Nr. (21.68-32) FR0687-1435, toliau – 2017-12-12 mokestinis tyrimas), kurio metu nustatytas galimas neatitikimas tarp gautų pajamų ir patirtų išlaidų už 2012–2014 ir 2016 metus. Detali tyrimo ataskaita Pareiškėjui nebuvo siunčiama, nes buvo pradėtas mokestinis patikrinimas.

Mokestinio tyrimo pagrindas – 2017-07-24 raštu gauta informacija iš Klaipėdos apygardos prokuratūros, kuriuo buvo persiųstas PRAT 2017-05-22 nuosprendis. Kaip matyti, Pareiškėjo sūnaus B.N. gyvenamojoje vietoje, 2012-01-06 kratos metu, buvo rasti ir paimti grynieji pinigai: 836 400 Lt, 303 185 Eur, 19 740 GBP. B.N nurodė, kad tai yra jo ir dalis tėvo (Pareiškėjo) palikti jam saugoti pinigai.

2.2. Dėl baudžiamojo proceso. PRAT 2017-05-22 nuosprendžiu sūnus B.N. pagal Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso 189-1 straipsnio 1 dalį buvo išteisintas. Pateikus nuteistiesiems skundus (Komisijos pastaba. Prokuratūra apeliacinio skundo neteikė), Šiaulių apygardos teismas (toliau – ŠAT) 2022-12-05 nuosprendžiu baudž. byloje Nr. 1A-1-316/2022 pakeitė PRAT 2017-05-22 nuosprendį. ŠAT nusprendė „<...> Panaikinti nuosprendžio dalį dėl 836 400 Lt, 303 185 Eur, 19 740 GBP grąžinimo B.N. <...>. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos baudžiamojo proceso kodekso 94 straipsnio 1 dalies 5 punktu dėl 836 400 Lt, 303 185 Eur, 19 740 GBP priklausomybės kilusį ginčą tarp nuteistojo B.N. ir atleistos nuo baudžiamosios atsakomybės B.N. partnerės (M.S.) perduoti nagrinėti civilinio proceso tvarka<...>.

LAT, išnagrinėjęs nuteistojo [B.N.] ir jo gynėjo kasacinius skundus, 2023-11-14 nutartyje baudž. byloje Nr. 2K-215-697/2023 nurodė, kad minėtų asmenų skundai atmetami. Taigi, baudžiamasis procesas pasibaigė 2023-11-14, o kratos metu rastų piniginių lėšų klausimas galutinai buvo perduotas spręsti civiline tvarka.

2.3. Dėl civilinio proceso. VAT 2019-04-18 nutartimi civ. byloje Nr. e2-450-258/2019 (teismo proceso numeris Nr. 2-55-3-00412-2018-3) nusprendė sustabdyti bylos nagrinėjimą iki įsiteisės teismo procesinis sprendimas ŠAT baudž. byloje Nr. 1A-119-316/2019. VAT 2024-03-12 sprendimu civ. byloje Nr. e2-2-603/2024 (teismo proceso numeris Nr. 2-55-3-00412-2018-3) nusprendė ieškovės M.S. ieškinį tenkinti ir pripažinti, kad kratos metu rasti pinigai – 836 400 Lt, 303 185 Eur, 19 740 GBP, kurių bendra suma 567 523,49 Eur, ir kurie yra saugomi Klaipėdos apskrities vyriausiojo policijos komisariato depozitinėje sąskaitoje, yra ieškovės M.S. asmeninė nuosavybė. Tuo pačiu Pareiškėjo sūnaus B.N. priešieškinį atmetė.

LApT 2024-07-11 nutartimi, pagal atsakovo [B.N.] apeliacinį skundą dėl VAT 2024-03-12 sprendimo civ. byloje pagal ieškovės [M.S.] ieškinį atsakovui B.N. dėl lėšų pripažinimo asmenine nuosavybe ir atsakovo B.N. priešieškinį ieškovei M.S. dėl lėšų pripažinimo asmenine nuosavybe, nusprendė VAT 2024-03-12 sprendimą pakeisti ir jo rezoliucinę dalį išdėstyti taip: „Ieškinį ir priešieškinį atmesti <...>“.

LApT pažymėjo, kad „nagrinėjamos bylos dalyką sudaro klausimas, ar per kratą paimtų ir ikiteisminio tyrimo institucijos depozitinėje sąskaitoje saugomų piniginių lėšų savininkais gali būti pripažinti ieškovė [M.S.] arba apeliantas [B.N.]⁹ <...> Įsiteisėjusiais nuosprendžiais yra konstatuota, kad ieškovė [M.S.] ir apeliantas [B.N.] atliko neteisėtus, pagal įstatymą nusikaltimu laikomus veiksmus, padėdami su ieškove [M.S.] giminystės ryšiais susijusiam asmeniui užvaldyti (duomenys neskelbtini) kredito unijai priklausančias ne mažiau kaip 1 657 802,64 Eur dydžio lėšas. Visi šios nusikalstamos veikos epizodai buvo atlikti iki kratos bute, kuriame ieškovė [M.S.] ir apeliantas [B.N.] kartu gyveno, atlikimo. Todėl vien aptartos, įsiteisėjusiais nuosprendžiais nustatytos nusikalstamos veikos ir jų pobūdis sudaro teisėjų kolegijai pagrindą abejoti tiek ieškovės [M.S.], tiek ir apelianto [B.N.] įrodinėjamų pozicijų, kad jų namuose grynaisiais pinigais laikytos lėšos, kurių bendra vertė, kaip nurodoma šalių procesiniuose dokumentuose, yra 567 523,49 Eur, buvo įgytos įstatymo nustatytu teisėtu pagrindu, ir todėl jos turėtų būti pripažintos vieno jų asmenine nuosavybe, pagrįstumu¹⁰.

<...>Teisėjų kolegija, įvertinusi šioje byloje susiklosčiusią išskirtinę situaciją, t. y. abu savarankiškus reikalavimus byloje pareiškę asmenys įsiteisėjusiais nuosprendžiais yra pripažinti kaltais dėl nusikalstamų veikų, susijusių su itin didelės vertės (duomenys neskelbtini) kredito unijos lėšų pasisavinimu, abu jie nesąžiningai tvirtina esantys didelės pinigų sumos savininkais, nors vieno jų pripažinimas savininku eliminuotų kito buvimą savininku, taip pat įvertinusi įrodymų, kuriais įrodinėjamas ginčo objektų tapusių pinigų valdymas nuosavybės teise, visumą, šių įrodymų atsiradimo momentą bei jų įrodomąją galią, prieina prie išvados, kad nė viena šalis neįrodė teisėto lėšų gavimo, kaip teisinio pagrindo jų nuosavybės teisei į ginčo lėšas atsirasti (Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 4.47 straipsnis). Teisėjų kolegijos nuomone, patenkinus šalių reikalavimą ir kratos metu rastas lėšas pripažinus jų asmenine nuosavybe, susiklostytų teisiškai netoleruotina situacija, kai būtų ginami nesąžiningų asmenų ketinimai ir pažeidžiamas pamatinis principas, kad iš neteisės teisė negali atsirasti¹¹.

Taigi, LApT 2024-07-11 nutartimi galutinai išsprendė priklausančių piniginių lėšų nuosavybės klausimą, konstatuodamas, kad minėta suma nepriklauso nei vienam asmeniui (B.N. ar M.S.). Paminėtina, kad šioje byloje dalyvavo ir Pareiškėjas, kaip tretysis asmuo, nereiškiantis savarankiško reikalavimo. LApT 2024-07-11 nutartyje nurodė, kad „<...> Tretysis asmuo [Pareiškėjas] taip pat nepareiškė savarankiškų reikalavimų, susijusių su šalių ginčo objektu tapusiomis pinigėmis lėšomis, nekvestionavo sutarčių galiojimo kuriuo nors sandorių negaliojimo pagrindu. Dar daugiau, trečiasis asmuo nėra padavęs ir apeliacinio skundo dėl pirmosios instancijos teismo sprendimo ar prisidėjimo prie jo, nors, pažymėtina, net ir pateikęs pareiškimą dėl prisidėjimo prie apeliacinio skundo negalėtų reikšti nei savarankiškų reikalavimų, nei nurodyti savarankiškų apskūsto sprendimo naikinimo ar pakeitimo pagrindų (CPK 309 straipsnis)¹². „Teisėjų kolegija visiškai sutinka su pirmosios instancijos teismu, kad jokių patikimų įrodymų, leidžiančių padaryti išvadą, jog pats trečiasis asmuo [Pareiškėjas] turėjo tokią didelę sumą pinigų ir, atitinkamai, galėjo jas perduoti apeliantui [sūnui B.N.], kuris, pažymėtina, gyveno nuomojamame bute ir neturėjo jokių legalių

⁹ LApT 2024-07-11 nutarties civ. byloje Nr. e2A-353-464/2024 9 p.;

¹⁰ LApT 2024-07-11 nutarties civ. byloje Nr. e2A-353-464/2024 30 p.;

¹¹ LApT 2024-07-11 nutarties civ. byloje Nr. e2A-353-464/2024 50 ir 51 p.;

¹² LApT 2024-07-11 nutarties civ. byloje Nr. e2A-353-464/2024 8 p.;

pajamų, nagrinėjamoje byloje nėra. Vien tai, kad trečiasis asmuo [Pareiškėjas] 2009 metais deklaravo suteikęs fiziniams asmenims paskolų, nesant įrodymų, kad paskolos buvo gražintos, apelianto [B.N.] ir trečiojo asmens [Pareiškėjo] teiginių nepatvirtina¹³. Kaip teisingai nurodyta skundžiamame sprendime, ginčo sumą atitinkančių piniginių lėšų turėjimo nepatvirtina ir nekilnojamojo turto pardavimo faktas. <...> Vadinasi, trečiasis asmuo [Pareiškėjas] teisėtai disponuoti pinigineis lėšomis, gautomis už turto pardavimą, bei jas perduoti pasaugoti sūnui negalėjo, nes turėjo jas gražinti vykdydamas teismo sprendimą¹⁴.

Nors teisės aktai neįtvirtina mokesčių administratoriui nei apribojimų, nei nustato prioritetus, kokia tvarka turi būti apskaičiuoti mokesčiai, kai vyksta baudžiamasis ar civilinis procesas, susijęs su mokesčių nemokėjimu (LVAT 2022-02-23 nutartis adm. byloje Nr. A-1046-602/2022; 2021-06-30 nutartis adm. byloje Nr. A-2613-442/2021), tačiau vertinant apskaičiuotų mokesčių dydį, kai mokestinis patikrinimas yra atliekamas baudžiamosios ir civilinės bylos pagrindu, yra svarbu nustatyti visų trijų procesų nagrinėjimo dalyką. Vertinant, ar baudžiamasis procesas (o vėliau teisminis nagrinėjimas), civilinis procesas ir mokestinis patikrinimas buvo atlikti dėl tų pačių veiksmų, akivaizdu, kad baudžiamajame ir civilinėje byloje buvo sprendžiama kam priklauso kratos metu rasti pinigai. Duomenų, kad buvo priimtas kasacinis skundas ir LAT būtų priėmęs priešingą nutartį, Pareiškėjas nepateikė. Taigi, teismo sprendimu buvo patvirtinta, kad Pareiškėjo sūnaus B.N. gyvenamojoje vietoje rasti pinigai nepriklausė nei Pareiškėjui, nei jo sūnui B.N., nei sūnaus partnerei M.S.. Atitinkamai, nors 2017-12-12 mokestinio tyrimo metu šie pinigai buvo priskirti Pareiškėjui bei vykusio Komisijos 2025-03-18 posėdžio metu tai patvirtino Inspekcijos atstovas, tačiau vėlesniu rašytiniu paaiškinimu ši klaida buvo ištaisyta. Šioje dalyje Komisija akcentuoja, kad kratos metu rastų pinigų vertė įtakos Pareiškėjo išlaidų / pajamų balansui neturėjo.

3. Dėl aritmetinio mokesčio apskaičiavimo. Pareiškėjas Komisijai pateikė nesutikimo argumentus dėl nepripažintų gautų pajamų iš JAV ambasados, buto (kotedžo) (duomenys neskelbtini) ir automobilio BMW X5 pardavimų, skolos gražinimo V.S. aplinkybių. Šiais argumentais Pareiškėjas siekė Komisijai įrodyti, jog jis turėjo pakankamai pinigų tikrinamojo laikotarpio pradžioje (arba 2012 metams).

Vykusio Komisijos 2025-03-18 posėdžio metu Inspekcijos atstovo paprašius detaliau paaiškinti GPM apskaičiavimo dydį, mokesčių administratorius atstovas nurodė, jog detalus mokesčio dydžio apskaičiavimas yra pateiktas priimtoje 2017-12-12 mokestinio tyrimo ataskaitoje, todėl 2024-11-27 patikrinimo akte Nr. (21.222 Mr) FR0680-343 skaičiavimai nebuvo detalai atkartoti. Komisijai suabejojus ataskaitoje pateiktų duomenų teisingumu, Inspekcijos atstovas buvo įpareigotas Komisijai ir mokesčių mokėtojui pateikti detalų paaiškinimą dėl aritmetinio mokesčių dydžio apskaičiavimo.

3.1. Dėl piniginių lėšų likučio tikrinamojo laikotarpio pradžioje (2012-01-01). Komisija, susipažinusi su Pareiškėjo 2025-02-18 skundo argumentais dėl tikrinamojo laikotarpio pradžioje turėto likučio, Inspekcijos 2024-11-27 patikrinimo akte Nr. (21.222 Mr) FR0680-343, skundžiamame Inspekcijos sprendime ir papildomai pateiktame 2025-04-04 Rašte nurodyta informacija, sustabdė Pareiškėjo 2025-02-18 skundo nagrinėjimą ir pakartotinai Inspekciją nurodė pateikti patikslinančią informaciją.

Pirma, Komisija pritaria Pareiškėjo argumentams, jog mokesčių mokėtojui turi būti žinoma, kaip buvo apskaičiuotas mokesčio dydis. Taip pat Komisija pritaria ir Inspekcijos atstovo išsakytai pozicijai, jog mokesčių mokėtojas turi teisę susipažinti su visa mokestinio patikrinimo medžiaga. Pateiktoje mokestinio ginčo medžiagoje nėra duomenų apie tai, jog Pareiškėjas siekė susipažinti su patikrinimo medžiaga bei ši teisė buvo apribota. Paminėtina ir tai, kad mokesčių mokėtojas turi teisę gauti visą informaciją, susijusią su jo byla (išskyrus tam

¹³ LApT 2024-07-11 nutarties civ. byloje Nr. e2A-353-464/2024 48 p.;

¹⁴ LApT 2024-07-11 nutarties civ. byloje Nr. e2A-353-464/2024 49 p.;

tikras išimtis). Tai leidžia užtikrinti proceso skaidrumą ir suteikia galimybę tinkamai pasirengti gynybai. Pagal Europos Žmogaus Teisių Teismo praktiką kiekvienam yra užtikrinama teisė į teisingą bylos nagrinėjimą (Europos žmogaus teisių konvencijos 6 straipsnis), ši teisė apima ir teisę žinoti bylos medžiagą. Analogiškai principai yra užtikrinami ir taikant Europos Sąjungos (toliau – ES) teisę. Europos Sąjungos Teisingumo Teismas (toliau – ESTT), aiškindamas ES teisę, 2020-06-04 sprendime C-430/19; 2019-10-16 sprendime C-189/18, 2017-11-09 sprendime C-298/16 suformavo praktiką, pagal kurią mokesčių mokėtojai, kurio nenaudai priimamas sprendimas, turi būti ne tik sudaroma galimybė susipažinti su surinkta medžiaga, tačiau ir suteikta galimybė ištaisyti klaidą ar pateikti informacijos apie asmeninę (individualią) situaciją.

Komisijos posėdžio metu ir priimtame Komisijos 2025-04-25 sprendime Nr. S-2025/80 (7-2025/36) Pareiškėjui buvo išaiškinta ši teisė, mokesčių mokėtojas su bylos medžiaga nesusipažino.

Antra, Pareiškėjo mokestinio tyrimo metu ir mokestinio patikrinimo metu nustatytas tikrinamojo laikotarpio pradžioje buvęs grynujų pinigų likutis ne banko įstaigoje skiriasi. Inspekcija 2025-04-04 Rašte pakartotinai nurodė, kad Pareiškėjas iki tikrinamojo laikotarpio pradžios (2012-01-01) grynujų pinigų likučio neturėjo. Lietuvos kredito įstaigų duomenimis banko sąskaitose pinigų likučio Pareiškėjas taip pat neturėjo. Komisijai yra suprantama, kad abu procesus (mokestinį tyrimą ir mokestinį patikrinimą) skyrė 6 -eri metai, per kuriuos buvo priimta ne viena teismo nutartis, tačiau, vertinant piniginių lėšų likutį tikrinamojo laikotarpio pradžioje, nėra galimybės nustatyti, kokie konkrečiai duomenys pateko į pajamų / išlaidų balansą. Kaip jau buvo minėta, Inspekcija 2025-06-10 Raštu pateikė papildomus paaiškinimus.

Trečia, Pareiškėjas Inspekcijai (su pastabomis) ir Komisijai (paprastai pateikti įskaitomą kopiją) pateikė sudarytą buto, esančio (duomenys neskelbtini), nuomos sutartį, sudarytą tarp mokesčių mokėtojo ir JAV ambasados. Pareiškėjas skunde Komisijai ir vykusio posėdžio metu akcentavo, kad nuomos sutartis buvo sudaryta nuo 2005-04-13 bei jis gaudavo nuolatinės pajamas – 8 000 Lt per mėnesį. Nuomos pinigai (doleriais, pagal kursą grynaisiais pinigais JAV ambasadoje) buvo mokami iki 2009-05-13. Inspekcija skundžiamame sprendime, vertindama ne valstybine kalba parengtą nuomos sutarties dokumentą, jį atmetė, remdamasi LAPT 2024-07-11 nutarties motyvais.

Kaip matyti iš pateiktos medžiagos bei papildomai pateikto Inspekcijos 2025-06-10 Rašto, Inspekcija patikslino savo poziciją pripažindama, kad mokesčių administratoriui buvo žinomos gautos lėšos iš US „Y“ (duomenys neskelbtini). Pagal bankų pateiktus Pareiškėjo bei buvusios jo sutuoktinės L.N. sąskaitų išrašų duomenis nustatyta, kad US „Y“ 2005–2007 m. laikotarpiu į Pareiškėjo sąskaitas pervedė 200 000 Lt bei Pareiškėjo sutuoktinei L.N. 2007–2009 m. laikotarpiu pervedė 211 612,90 Lt (iš viso 411 612,90 Lt).

Kaip jau buvo paminėta Komisijos 2025-04-25 sprendime Nr. S-2025/80 (7-2025/36), Pareiškėjas klaidingai teigė, kad pajamas iš JAV ambasados gavo grynaisiais, nes pagal mokestinio tyrimo surinktus duomenis, šios lėšos buvo gautos per banko sąskaitą.

Ketvirta, Inspekcijos skundžiamame sprendime nurodyta, kad AB „Regitra“ duomenimis iki tikrinamojo laikotarpio Pareiškėjas 2004-04-06 iš UAB „T“ už 100 000 Lt grynaisiais pinigais įsigijo lengvąjį automobilį BMW X5 (2001 m. gamybos), kurį 2005-02-03 pirkimo–pardavimo sutartimi pardavė UAB „S“ už 100 000 Lt, 85 000 Lt gavo banko pavedimu, likusius 15 000 Lt (GPM permoką) Pareiškėjas gavo iš Inspekcijos, pateikęs Prašymą perskaičiuoti pajamų mokestį ir grąžinti permoką (forma FR0464)“. Komisija pažymi, kad mokestinio tyrimo metu pripažinta, jog transporto priemonė buvo įsigyta 2004 m. už 100 000 Lt, o 2005 m. gautos 85 000 Lt pardavimo pajamos bei gauta 15 000 Lt GPM permoka.

Iš pateiktos medžiagos ir Inspekcijos 2025-06-10 Rašto matyti, kad minėtos lėšos buvo priskirtos Pareiškėjo pajamomis.

Penkta, dėl buto (kotedžo) pardavimo (duomenys neskelbtini). Iš mokestinio tyrimo ir mokestinio patikrinimo surinktų duomenų matyti, kad detalus pajamų–išlaidų balansas nustatytas nuo 2003-12-31. Iš fragmentinių duomenų matyti, kad Pareiškėjas 2003-05-02 pateikė 2002 m. gyventojų (šeimų) turto ir pajamų deklaraciją (forma FR0001), kurioje deklaravo: 4 251 892 Lt gautas pajamas (su darbo santykiais susijusias, turto pardavimo bei kitas), 4 804 Lt sumokėtus mokesčius, 1 095 088 Lt vertės privalomą registruoti kilnojamąjį ir nekilnojamąjį turtą metų pradžioje (butai, žemės sklypai, šaunamieji ginklai) ir 896 100 Lt vertės privalomą registruoti kilnojamąjį ir nekilnojamąjį turtą metų pabaigoje (butai, žemės sklypas, šaunamieji ginklai), 3 326 546 Lt vertės vertybinius popierius, meno kūrinius metų pradžioje (akcijos, paveikslai vazos ir kiti meno dirbiniai) ir 479 000 Lt vertės vertybinius popierius, meno kūrinius metų pabaigoje (paveikslai vazos ir kiti meno dirbiniai), 1 200 427 Lt metų pradžioje suteiktų paskolų sumą, 1 200 000 Lt pinigines lėšas ne banke metų pradžioje ir 4 500 000 Lt pinigines lėšas ne banke metų pabaigoje, 1 085 427 Lt ataskaitiniais metais grąžintų paskolų sumą.

Pareiškėjas gyventojų (šeimų) turto deklaracijų už 2003–2011 m. laikotarpį neteikė. Pareiškėjas buvo pateikęs metinę pajamų deklaraciją (forma FR0462) už 2003 m., kurioje deklaravo 195 000 Lt turto pardavimo pajamas bei 200 000 Lt šio turto įsigijimo išlaidas. Mokėtino ir (ar) grąžintino mokesčio neapskaičiuota. Pareiškėjas už vėlesnį laikotarpį (2004–2011 m.) metinių pajamų deklaracijų neteikė.

Iš pateiktos medžiagos galima daryti išvadą, kad Pareiškėjo pajamų–išlaidų balansas buvo nustatytas nuo 2003-12-31, kadangi, esant nustatytoms teisinėms sąlygoms, privalėjo pateikti Vienkartinę gyventojų (šeimų) 2003-12-31 turėto turto deklaraciją (forma FR0593) ir deklaruoti 2003-12-31 paskolintas ir nesusigrąžintas pinigines lėšas, jeigu jų bendra suma viršija 2 000 litų, meno kūrinius, brangakmenius, juvelyrinius dirbinius, tauriuosius metalus, kurių vieneto vertė viršijo 10 000 Lt, bei pinigines lėšas, turimas bankuose ir kitose kredito įstaigose ir ne bankuose, jeigu jų bendra suma viršija 50 000 litų. Inspekcijos duomenimis, Pareiškėjas bei jo buvusi sutuoktinė L.N. tokios deklaracijos nepateikė, kas reiškia, kad sutuoktiniai oficialiai pripažino, kad neturėjo pareigos tokios deklaracijos teikti ir atitinkamai prarado galimybę vėliau pagrįsti savo pajamų šaltinius (nedeklaruotomis lėšomis).

Iš pateiktos medžiagos galima daryti išvadą, kad buto (kotedžo) pardavimo pajamos (Pareiškėjo tvirtinimu, turtas buvo parduotas 2002 m.) nepateko į mokesčių mokėtojo pajamų–išlaidų balansą, nes duomenys buvo vertinti nuo 2003-12-31.

Šešta, dėl pateiktų deklaracijų. Pareiškėjas pateikė (2003-05-02) 2002 metų gyventojų (šeimų) turto ir pajamų deklaraciją (FR0001), kurioje buvo deklaruota: 4 251 892 Lt gautos pajamos (2002 m.), iš jų: 13 608 Lt su darbo santykiais susijusios, nuo kurių sumokėta 4 804 Lt mokesčių, 4 118 252 Lt turto pardavimo pajamos bei 120 000 Lt kitų pajamos. Mokestinio patikrinimo metu nustatyta, kad Pareiškėjo pajamos buvo gautos už parduotą turtą: nebaigtus statyti statinius, esančius (duomenys neskelbtini) / (duomenys neskelbtini), (duomenys neskelbtini) / (duomenys neskelbtini), 0,21 ha žemės sklypą, esantį (duomenys neskelbtini), UAB „L“ bei UAB „G“ akcijas. Pareiškėjas deklaravo pardavimo pajamas gautas iš E.S. firmos „V“, „J LLC“, R.D., E.A., J.R..

Pareiškėjas nurodė, kad turėjo 1 095 088 Lt vertės privalomo registruoti kilnojamojo ir nekilnojamojo turto (butus, žemės sklypus, šaunamuosius ginklus) metų pradžioje (2002-01-01) bei 896 100 Lt metų pabaigoje (2002-12-31). Taip pat deklaravo, kad turi 3 326 546 Lt vertės vertybinių popierių, meno kūrinių (akcijų, paveikslų, vazų ir kitų meno dirbinių) metų pradžioje (2002-01-01) bei 479 000 Lt metų pabaigoje (2002-12-31). Nurodė, kad suteikė 1 200 427 Lt paskolų iki metų pradžios (2002-01-01), o ataskaitiniais metais (2002 m.) grąžintų paskolų suma sudarė 1 085 427 Lt. Turėjo 1 200 000 Lt piniginių lėšų ne banke iki metų pradžios (2002-01-01) ir 4 500 000 Lt piniginių lėšų ne banke metų pabaigoje (2002-12-31). Iš pateiktų

duomenų matyti, kad Pareiškėjas iš esmės visą savo turtą pakeitė į grynuosius pinigus, kuriuos nelaikė banko įstaigoje.

Praėjus 1 -eriems metams po Pareiškėjo pateiktos 2002 metų gyventojų (šeimų) turto ir pajamų deklaracija (FR0001), Įstatymo leidėjas priėmė Lietuvos Respublikos vienkartinio gyventojų turto deklaravimo įstatymą, kuriuo iki 2005 m. gegužės 1 d. įpareigojo asmenis pateikti mokesčio administratoriui Vienkartinę gyventojų (šeimų) 2003-12-31 turėto turto deklaraciją ir joje deklaruoti 2003 m. gruodžio 31 d. turimą turtą: 1) pinigines lėšas, turimas bankuose ir kitose kredito įstaigose ir ne bankuose ir kitose kredito įstaigose, jeigu jų bendra suma viršija 50 000 litų; 2) pasiskolintas ir negražintas pinigines lėšas, jeigu jų bendra suma viršija 2 000 litų; 3) paskolintas ir nesusigražintas pinigines lėšas, jeigu jų bendra suma viršija 2 000 litų; 4) vertybinius popierius, jeigu jų bendra vertė viršija 2000 litų; 5) nebaigtą statyti statinį bei kitą nekilnojamąjį daiktą, kurio nuosavybės teisės nėra įregistruotos nekilnojamojo turto registre, taip pat užsienio valstybėse esantį nekilnojamąjį daiktą, kaip jis apibrėžtas Lietuvos Respublikos civiliniame kodekse, arba kilnojamąjį daiktą, jeigu šios rūšies daiktui pagal Lietuvos Respublikos teisės aktus privaloma teisinė registracija; 6) meno kūrinius, brangakmenius, juvelyrinius dirbinius, tauriuosius metalus, kurių vieneto vertė viršija 10 000 litų; 7) kitą, nuolatinio Lietuvos gyventojų nuomone, vertingą turtą.

Taip pat Vienkartinio gyventojų turto deklaravimo įstatymo 4 straipsnyje nustatyta, kad jeigu nuolatinis Lietuvos gyventojas šio įstatymo nustatyta tvarka turto nedeklaravo, šiuo turtu negali būti pagrindžiami kito turto įsigijimo šaltiniai (straipsnio 2 dalis), o vietos mokesčio administratorius MAJ nustatyta tvarka turi teisę duoti gyventojui privalomą vykdyti nurodymą pagrįsti deklaruoto turto (išskyrus turtą, kurio įsigijimo šaltinius nuolatinis Lietuvos gyventojas jau buvo pagrindęs deklaruodamas šį turtą pagal kitus teisės aktus) įsigijimo šaltinius (straipsnio 3 dalis).

LVAT yra pažymėjęs, jog deklaracijos paskirtis yra deklaruoti, kad asmuo turi atitinkamą turtą, ir deklaracijos (joje nurodytų duomenų) teisingumas pagal įstatymą yra preziumuojamas. Nenuginčijus deklaracijos, preziumuojama, kad asmuo deklaruojamą dieną turėjo atitinkamą turtą ar pinigines lėšas. Kaip ir kiekviena prezumpcija, deklaracijos teisingumo prezumpcija gali būti paneigiama, tačiau tai gali būti daroma nepažeidžiant įstatymuose nustatytų reikalavimų ir pamatinių teisės principų (LVAT 2019-12-18 nutartis administracinėje byloje Nr. A-569-602/2019; 2023-08-02 nutartis administracinėje byloje Nr. eA-1132-442/2023). Komisija, įvertinusi Pareiškėjo veiksmus per 2002 metus, kuomet mokesčių mokėtojas atliko aktyvius veiksmus su beveik visomis turimo turto rūšimis, praėjus dvejiems metams, sprendžia, kad Pareiškėjo turtinė padėtis galėjo pasikeisti. Atitinkamai Pareiškėjas gyventojų (šeimų) turto deklaracijų už 2003 metus (iki 2005-12-31) neteikė.

Taigi, Pareiškėjas, nusprendęs įrodinėti, kad jo 2002 m. ar 2003 m. turimos lėšos buvo panaudotos tikrinamojo laikotarpio išlaidoms padengti, turi Komisijai pateikti neginčijamus įrodymus, nes šiuo metu byloje nustatytos faktinės aplinkybės, teismų išvados dėl Pareiškėjo finansinės padėties, leidžia daryti priešingas išvadas. Nors Pareiškėjas į banko sąskaitas ir grynaisiais pinigais 2004–2011 m. gavo pajamų (1 619 165,03 Lt), tačiau, įvertinus teismų procesinių sprendimų (nuosprendžių ar nutarčių) turinį, matyti, kad Pareiškėjo ir jo sutuoktinės atžvilgiu jau nuo 2003 m. buvo atliekami ikiteisminiai tyrimai dėl sukčiavimo ir turto pasisavinimo (skolinosi pinigines lėšas, įkeisdami svetimą turtą ir pan.). Pareiškėjas ir jo sutuoktinė už padarytas veikas (už sukčiavimą) buvo nuteisti laisvės atėmimu. Esant sunkiai finansinei padėčiai, Pareiškėjui ir jo sutuoktinei 2006–2011 m. laikotarpiu teko dažnai skolintis pinigines lėšas iš kitų asmenų ir iš trumpalaikius kreditus teikiančių įstaigų. Taip pat Pareiškėjas teismo proceso metu (Vilniaus miesto apylinkės teismo 2013-01-31 nuosprendyje baudž. byloje) nurodė, kad skolinosi lėšas, kurias panaudojo kitų skolų grąžinimui, šeimos pragyvenimui bei brangiakailių verslo plėtojimui. Pareiškėjo šeima 2004–2011 m. laikotarpiu nuolatinio pajamų šaltinio neturėjo, todėl turėjo kreditorinių įsiskolinimų:

„C“, UAB „E“, UAB „O“ – sutuoktiniai turėjo pradelstų skolų, t. y. nemokėjo už komunalines paslaugas bei suteiktas ryšio paslaugas, J.Š., K.B, V.S. ir kt. už paskolas, kurie nebuvo padengti iki tikrinamojo laikotarpio pradžios. Skyrybų metu (teismo 2015-08-20 sprendimas) skolos teismo solidariai buvo padalintos abejiems sutuoktiniams.

Šeimos nekilnojamas turtas parduotas 2009 m. ir nuo to laiko kito turto šeimos (su nepilnamečiu vaiku) poreikiams neįsigyta, gyvenamąjį būstą sutuoktiniai nuomojo, pinigines lėšas už parduotą butą (duomenys neskelbtini) panaudojo skolų grąžinimui.

Pareiškėjas teikė prieštarinę ir nenuoseklią informaciją. PRAT nuosprendyje baudž. byloje Nr. 1-11-404/2017 nustatyta, kad Pareiškėjas savo lėšas (apie 2 000 000 Lt) įvairia valiuta per kelis kartus 2009 m. davė pasaugoti sūnui B.N., nes tuo metu turėjo priklausomybę nuo azartinių luošimų, o 2018-01-29 Inspekcijai pateiktame paaiškinime nurodė, kad 2012-01-01 turėjo 3 480 000 Lt iš kurių 2 000 000 Lt buvo pas sūnų, 981 000 Lt laikė nuomojamame bute, kurių dalis buvo pavogta. Liudytojo Pareiškėjo apklausos protokole (2024-11-27 patikrinimo akto Nr. (21.222 Mr) FR0680-343 7 priedas) Pareiškėjas teigė, kad sūnui B.N. davė 2009 m. per keliasdešimtys kartų apie 2 mln. litų, 2010 m. davė dar 1–1,5 mln. litų. Pareiškėjo (mokesčių administratoriaus nurodymu (2018-01-30 Nr. (21.75-32) FR0706-1113)) prašyta pateikti informaciją apie 2004–2011 m. laikotarpiu gautas / suteiktas paskolas bei jų grąžinimą, tačiau Pareiškėjas informacijos nepateikė nei apie gautas ir (grąžintas), nei apie suteiktas paskolas, teigdamas, kad „šio periodo neprisimena“.

Įvertinus šioje ginčo dalyje pateiktą medžiagą, Pareiškėjo ir Inspekcijos poziciją, spręstina, kad mokesčių administratorius pagrįstai pripažino, kad Pareiškėjas tikrinamojo laikotarpio pradžia grynųjų pinigų likučio neturėjo. Taip pat Pareiškėjas neturėjo lėšų Lietuvos kredito įstaigų banko sąskaitose, nes buvo skolingas bankui.

3.2. Dėl tikrinamojo laikotarpio pajamų–išlaidų balanso (už 2012–2016 metus).

Pareiškėjas Komisijos posėdžio metu nurodė, jog skolos (140 000 Eur) V.S. nėra grąžinęs, paaiškino, kad Inspekcija bandė gauti iš V.S. duomenis apie skolos grąžinimą, tačiau jai nepavyko.

Dėl Pareiškėjo skundo argumentų pasisakytina, kad Inspekcija mokestinio patikrinimo metu nurodė, jog pagal 2015-03-05 LapT sprendimą V.S. naudai priteista 202 734 Eur skola iš mokesčio mokėtojo.

V.S. Inspekcijai pateiktame 2017-11-21 paaiškinime nurodė, kad skola susidarė pagal 2009-05-13 pirkimo–pardavimo sutartį, kuri buvo pripažinta negaliojančia 2015-03-05 LAPt sprendimu, tačiau Pareiškėjas dalį skolos (180 000 Eur) yra padengęs grynaisiais pinigais, nepadengtas skolos likutis sudarė 22 734 Eur. Informacijai patvirtinti V.S. pateikė 2016-03-25 susitarimą dėl LAPt 2015-03-05 sprendimo įvykdymo, kuriame nurodyta, jog Pareiškėjas grąžino skolos dalį (180 000 Eur), t. y. 2016-06-07 – 70 000 Eur, 2016-11-08 – 70 000 Eur, 2017-03-30 – 40 000 Eur.

Kaip matyti iš mokestinio patikrinimo medžiagos, pagrindinės tikrinamojo laikotarpio išlaidos, kurias patyrė Pareiškėjas, buvo 140 000 Eur skolos grąžinimas V.S.. Komisija pažymi, jog V.S. Inspekcijai pateikė 2017-11-21 paaiškinimą kuriame patvirtino, kad 2016 m. iš Pareiškėjo gavo 70 000 Eur, savo pozicijai pagrįsti pateikė 2016-03-25 susitarimą (pasirašytą tarp V.S. ir Pareiškėjo) ir tris (2016-06-07, 2016-11-08, 2017-03-30) pasirašytus pakvitavimus (pasirašytus tik V.S.).

Komisija neturi pagrindo abejoti V.S. pateiktu paaiškinimu, kuris teigia, jog jam buvo grąžinta dalis skolos. T. y. nėra suprantama, kodėl asmuo turėtų kalbėti netiesą dėl jam priklausančių pinigų. Iš byloje esančio LAPt 2015-03-05 sprendimo matyti, kad 2009-05-13 sandoris, kuriuo Pareiškėjas ir jo sutuoktinė perleido jiems nuosavybės teise priklausiusį butą, buvo pripažintas negaliojančiu ir pritaikyta restitucija, konstatavus, kad šis sandoris pažeidė jų kreditorių teises. Iš turto pirkėjo (V.S.), taikant restituciją, butas buvo priteistas sutuoktiniams,

o šiems, atitinkamai, teko pareiga sugrąžinti gautas už butą lėšas – 202 734 Eur. V.S. teigiant, kad dalis (180 000 Eur) pinigų buvo grąžinta, abejoti šiuo paaiškinimu nėra pagrindo.

Pagal mokestinio tyrimo duomenis antstolis 2016-06-08 pardavė iš varžytinių butą su mašinos stovėjimo vieta adresu: (duomenys neskelbtini), už 240 000 Eur. Lėšos, konkrečiai 229 738,82 Eur, buvo pervestos AB „Š“ (po restitucijos atsiradęs įsipareigojimas V.S.). Nors Pareiškėjas tvirtino, kad įsiskolinimas V.S. nebuvo panaikintas, paminėtina ir tai, kad Pareiškėjas ne tik turėjo sugrąžinti lėšas už butą, tačiau ir V.S. buvo įsipareigojęs sumokėti 600 000 Lt AB „B“ pagal 2009-05-21 skolos perkėlimo sutartį¹⁵.

Taip pat akcentuotina, kad dalis išlaidų, kurios buvo pripažintos mokestinio tyrimo metu, patikrinimo metu nebuvo vertintos. Pagal policijos duomenis iš Pareiškėjo nuomojamo buto buvo pavogti jam priklausantys daiktai – 2 kompiuteriai, 160 000 Lt ir 12 800 JAV dolerių. Turėta grynųjų pinigų suma mokesčių mokėtojo išlaidoms nepriskirta, priešingai, nei tai buvo padaryta mokestinio tyrimo metu (pripažinta palankiau Pareiškėjui).

4. Dėl ginčo delspinigių. Pareiškėjas nepateikė prašymo būti atleidžiamas nuo mokesčių sankcijų.

Komisija pažymi, jog Pareiškėjo skundo nagrinėjimas institucijoje užtruko, nes buvo du kartus kreiptasi į Inspekciją dėl papildomos informacijos gavimo, todėl Pareiškėjo skundo nagrinėjimas buvo sustabdytas. Minėtos aplinkybės nepriklausė nuo mokesčių mokėtojo valios (veiksmų), todėl Pareiškėjas yra atleidžiamas nuo apskaičiuotų mokesčio delspinigių už laikotarpį nuo skundo Komisijoje padavimo iki šio Komisijos sprendimo priėmimo dienos (MAJ 8 straipsnio 3 dalies pagrindu).

Mokestinių ginčų komisija prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymo 8 straipsnio 3 dalimi, 66 straipsnio 4 dalimi, 155 straipsnio 4 dalies 1 punktu, 156 straipsnio 1 dalimi n u s p r e n d ž i a:

1. Atnaujinti R.N. 2025-02-18 skundo dėl Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos 2025-01-29 sprendimo dėl patikrinimo akto tvirtinimo Nr. (21.222Mr) FR0682-20 dalies nagrinėjimą.

2. Patvirtinti Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos 2025-01-29 sprendimo dėl patikrinimo akto tvirtinimo Nr. (21.222Mr) FR0682-20 dalį ir nurodyti R.N. sumokėti 24 687 Eur gyventojų pajamų mokestį, 21 343 Eur gyventojų pajamų mokesčio delspinigius bei skirtą 2 469 Eur minimalią mokesčio baudą.

3. Atleisti R.N. nuo gyventojų pajamų mokesčių delspinigių sumokėjimo nuo skundo Mokestinių ginčų komisijoje prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės padavimo dienos iki šio sprendimo priėmimo dienos.

Pagal Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymo 159 straipsnio 1, 3 ir 4 dalis mokesčių mokėtojas, nesutinkantis su Mokestinių ginčų komisijos prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės sprendimu, turi teisę šį sprendimą apskųsti Regionų administraciniam teismui, skundą paduodant pasirinktinai: Vilniaus rūmuose (Žygimantų g. 2, 01102, Vilnius), Kauno rūmuose (A. Mickevičiaus g. 8 A, 44312, Kaunas), Klaipėdos rūmuose (Galinio Pylimo g. 9, 91230, Klaipėda), Šiaulių rūmuose (Dvaro g. 80, 76298, Šiauliai), Panevėžio rūmuose (Respublikos g. 62, 35158, Panevėžys) ar per Lietuvos teismų elektroninių paslaugų portalą <https://e.teismas.lt>. Skundas Regionų administraciniam teismui turi būti paduodamas ne vėliau kaip per 20 dienų po Mokestinių ginčų komisijos prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės sprendimo įteikimo dienos.

¹⁵ L.N. skola (600 000 Lt arba 173 606,69 Eur) AB „B“ pagal 2007-03-29 kredito sutartį Nr. 17-254/07, 2009-05-21 perkelta naujam skolininkui – V.S.;

Pagal Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymo 159 straipsnio 2 dalį apskųsti Mokestinių ginčų komisijos prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės sprendimą taip pat turi teisę centrinis mokesčių administratorius, tačiau tik tuo atveju, kai centrinis mokesčių administratorius ir Mokestinių ginčų komisija prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės, sprenddami mokestinį ginčą (arba mokestinio ginčo metu), skirtingai interpretavo įstatymų ar kito teisės akto nuostatas.

Komisijos pirmininkė	Vilma Vildžiūnaitė
Komisijos narė	Gvida Ivanauskienė
Komisijos narė	Raimonda Juodkaitė
Komisijos narė	Kristina Jakštienė
Komisijos narė	Jurgita Narkevičiūtė